

Vybrané listnaté stromy středoevropských lesů

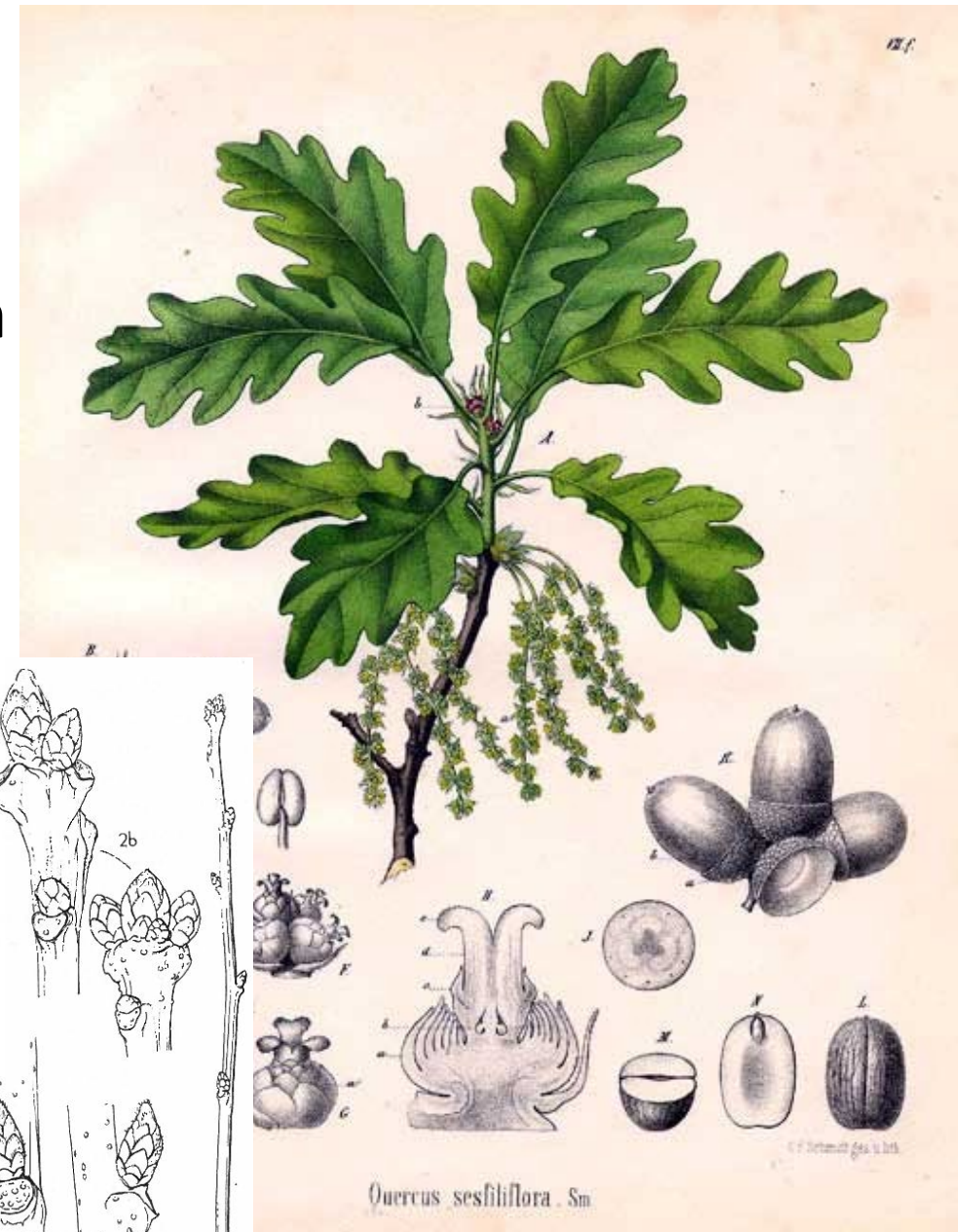
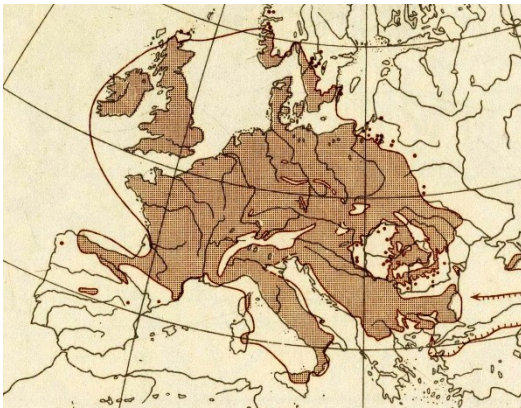
Buk lesní (*Fagus sylvatica*)

- Mezofilní lesní druh
- Největší kompetitor středoevropských lesů
- Preference oblastí s vlhčím klimatem
- Hlavní dřevina střední poloh střední Evropy
- Dřevo tvrdé, dobře ohýbatelné (nábytek)

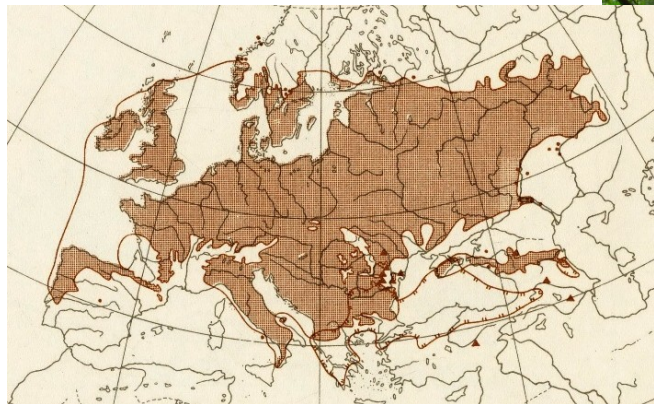
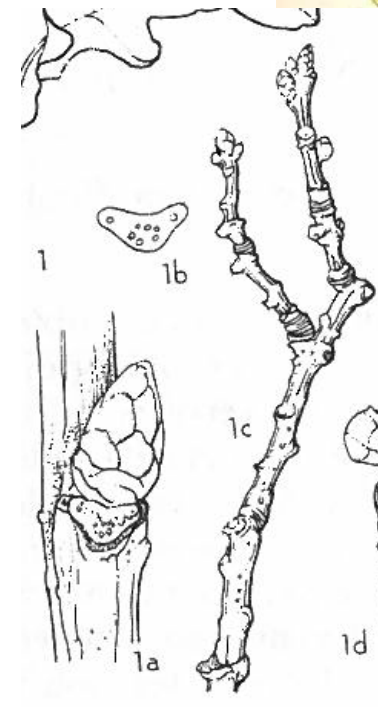
Dub zimní (*Quercus petraea*)

- Světломilný strom snášející i velmi kyselé půdy
- Raší později než d. letní – uniká jarním mrazům
- Velmi odolné trvanlivé dřevo
- Žaludy (nažka)

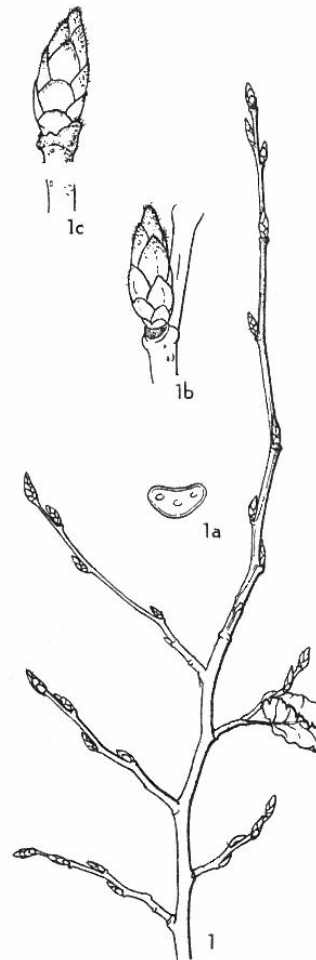
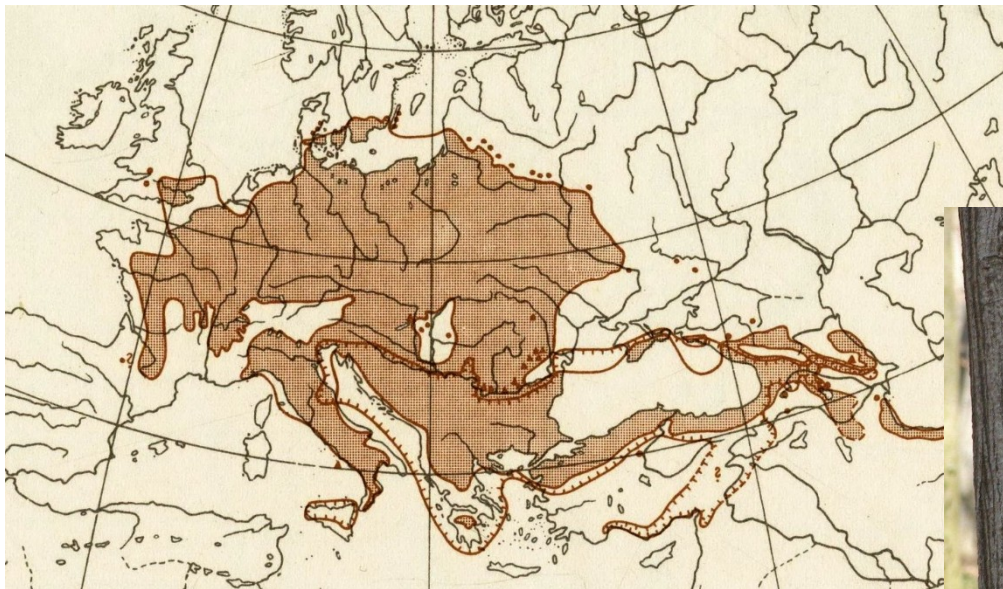
Dub letní (*Quercus petraea*)

- Světломilný strom snášející i mokré půdy
- Velký areál (Irsko–jižní Ural)
- Žižkův dub v Náměšti n. Oslavou (přes 1000 let)
- Kvalitní dřevo
- Další naše duby – teplomilné (cer, šipák)

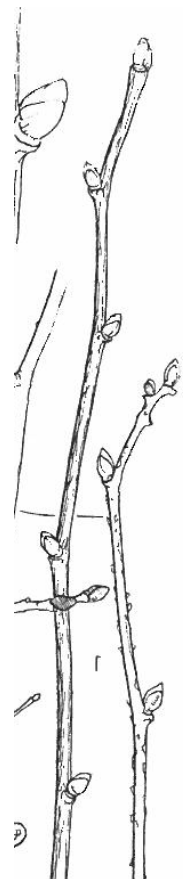
Habr obecný (*Carpinus betulus*)

- Mezofilní lesní druh
- Alelopatie
- Spíše nižší vzrůst
- Dobře snáší ořez (pařeziny)
- Nejtvrdší dřevo z našich stromů

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*)

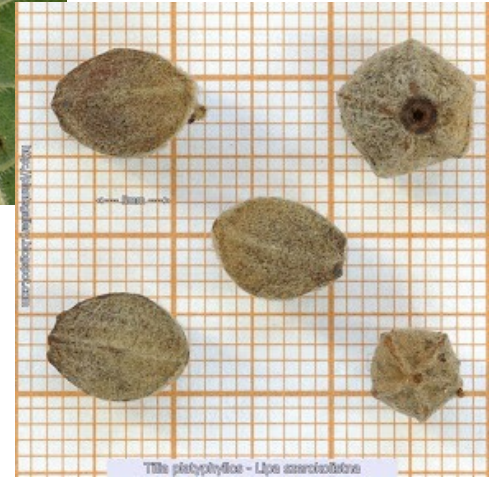
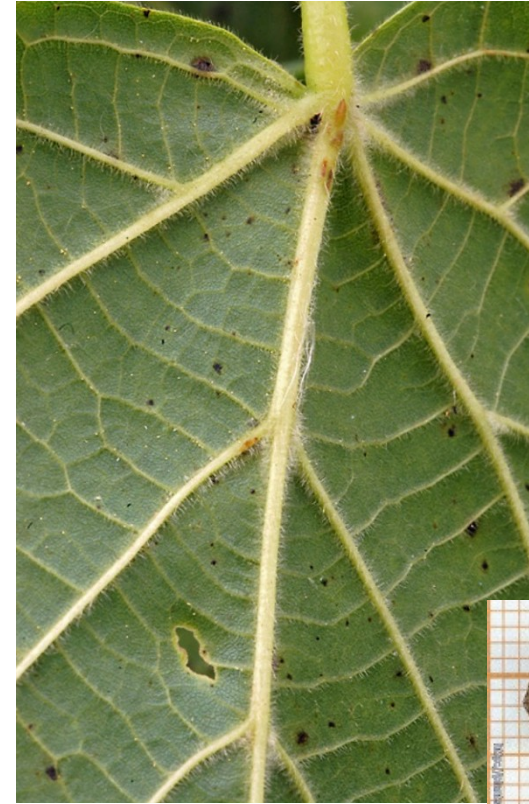
- Mezofilní lesní druh s obrovským areálem
- Schopnost vegetativního rozšiřování (hřížení)
- Ušlechtilý listnáč (citrátový vápník v opadu)
- Plod – oříšek s křídlem z listenu
- Cik-cak větvičky (sympodium)
- Pastva pro včely, léčivka, řezbářství,

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*) VS. lípa velkolistá (*T. platyphyllos*)

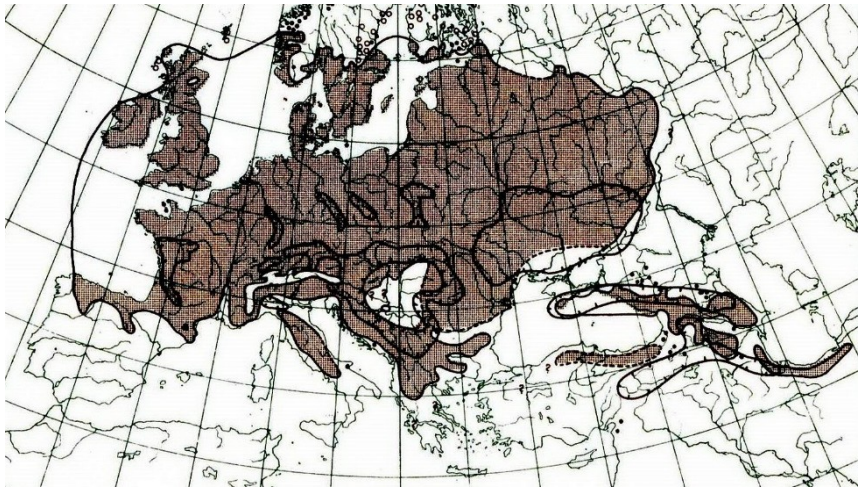
lípa srdčitá
suťové lesy a háje nižších poloh

lípa velkolistá
suťové lesy nižších poloh

Jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*)

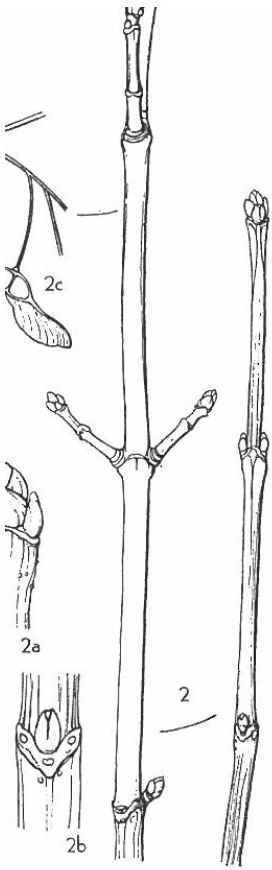
- Ušlechtilý listnáč preferující úživné substráty
- Rychlerostoucí, tolerantní k suchu, vlhku, ořezu
- Na jaře pozdní olistování
- Křídlaté nažky šířené větrem
- Mnohomanželné květy
- Současná epidemie houby *Chalara fraxinea*

Javory

- Ušlechtilé listnáče živinami bohatých míst

javor klen
suťové lesy vyšších poloh

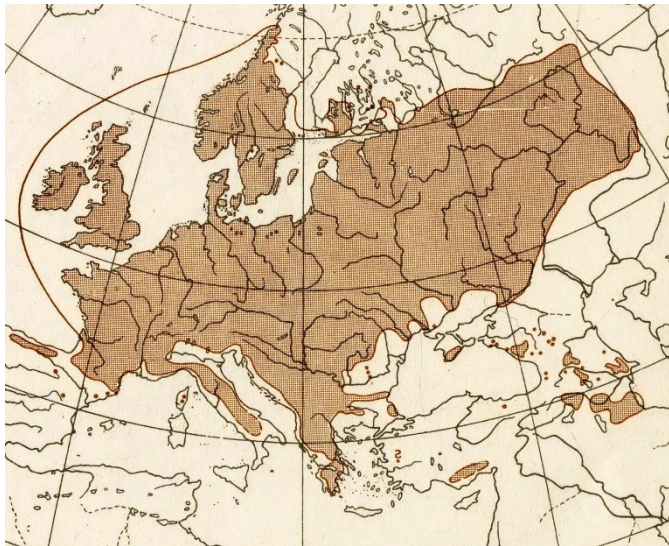
javor mlč
suťové lesy nižších poloh

javor babyka
teplomilné lesy

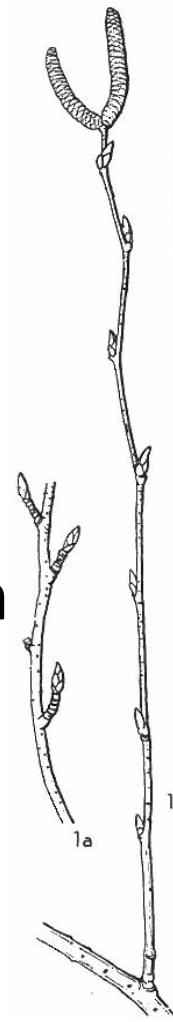
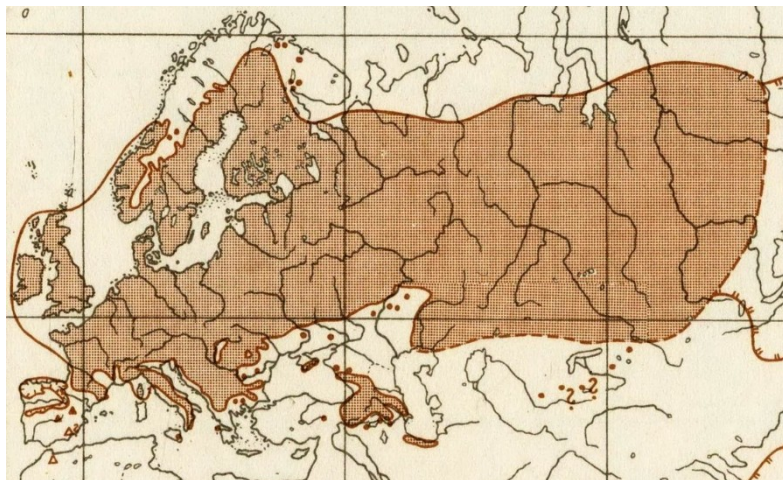
Jilm horský (*Ulmus glabra*)

- Ušlechtilý listnáč suťových lesů
- Výrazně nesouměrné, chlupaté listy
- Křídlaté nažky
- Ambrósiové houby – grafióza
- Další dva druhy – j. vaz (lužní lesy), j. menší (teplomilné lemy)

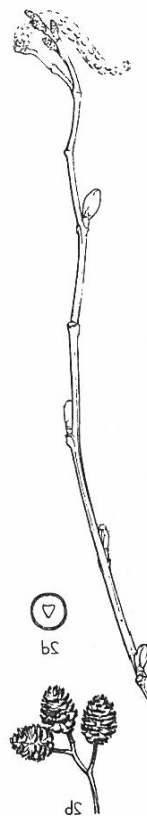
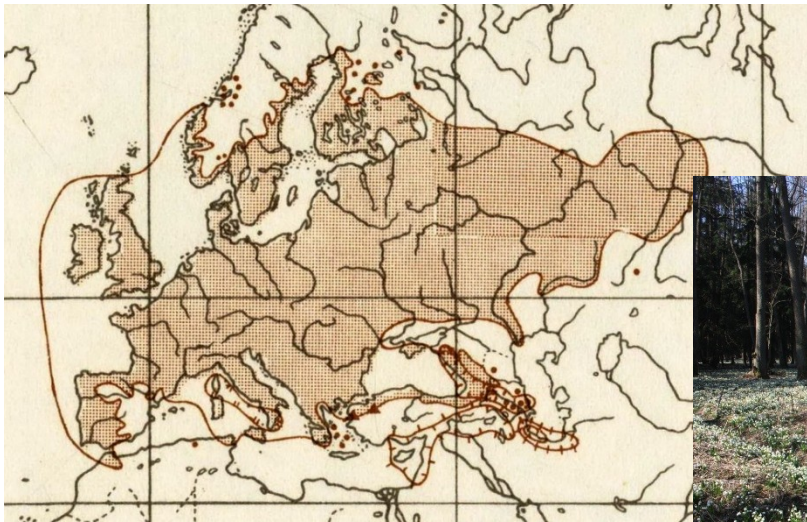
Bříza bělokorá (*Betula pendula*)

- Světломilná pionýrská dřevina
- Rychlý růst, živinová nenáročnost
- Okřídlené nažky - anemochorie
- Zasahuje hluboko na Sibiř
- Často napadána chorošem březovníkem obecným
- Dobré palivové dřevo, březová šťáva

Olše lepkavá (*Alnus glutinosa*)

- Světlomilný strom mokrých půd
- Symbiotické bakterie rodu *Frankia* fixující N₂
- Opadává zelená – dosti úživný opad
- Potoční olšiny, mokřadní olšiny
- Dřevo trvanlivé i pod vodou

Trnovník akát (*Robinia pseudacacia*)

- Původem z východu Severní Ameriky
- Intenzivní šíření podzemními výběžky
- Symbiotické bakterie v kořenech fixující N₂
- Velmi tolerantní k suchu, medonosný
- Významný invazní druh ve střední a jižní Evropě

Určování v bezlistém stavu

- Významné znaky:
  - **Pupeny** (tvar, velikost, barva, postavení na větvích)
  - **Kůra** (barva, skulptura...)
  - **Plody** (pokud vytrvávají na stromě, případně opadané)
  - **Opadané listy** pod stromem
  - **Barva větví** na místech s odloupnutou kůrou (např. u vrb)
  - Celkový habitus stromu (tvar koruny apod.)
  - Přítomnost **korkových lišt** na větvích (např. u javoru babyky)
  - Přítomnost **poloparazitů** (ochmet na dubech, jmelí neroste zpravidla na bukovitých – buk, habr, duby, apod.)

